

Civiele Procespraktijk

Nr. 52 – mei 2020

De volgende onderwerpen worden behandeld:

- [Nieuwe Verzamelspoedwet COVID-19 regelt 'Corona-betekening'](#)
- [Nieuwe regels voor rechterswissel na mondelinge behandeling](#)
- [Wijziging van partijhoedanigheid](#)
- [Valt rectificatievordering onder overname geding door curator?](#)

Nieuwe Verzamelspoedwet COVID-19 regelt 'Coronabetekening' (Kamerstukken II 2020-2021, 35 457, nr. 2)

- Sinds maart 2020 heeft Nederland op grote schaal te kampen met de Corona-crisis. Ook deurwaarders hebben de manier waarop zij exploitaten betekenen aangepast. Sinds 17 maart is de huidige praktijk dat een deurwaarder beoordeelt of hij veilig, verantwoord en zonder gevaar voor besmetting het exploit fysiek aan de bewoner kan uitreiken. Als hij dat niet verantwoord acht, laat hij het exploit in de brievenbus achter *zonder eerst aan te bellen*. Zo mogelijk belt een deurwaarder de persoon voor wie het exploit is bestemd daarna nog op. Zo kan hij nagaan of het exploit is ontvangen. Ook kan hij zo nodig een toelichting op het exploit geven. Er is momenteel een procedure bij de Hoge Raad aanhangig over de vraag of deze praktijk wel conform de wet is.
- Volgens art. 46 lid 1 Rv. dient een deurwaarder namelijk een exploit af te geven aan degene voor wie het is bestemd of aan een andere persoon die zich op het adres bevindt. Art. 47 Rv bepaalt dat pas wanneer de deurwaarder aan niemand een exploit "kan" geven, hij een exploit mag achterlaten in een gesloten envelop.
- Inmiddels is op 26 mei 2020 de [Verzamelspoedwet COVID-19](#) aangenomen. Daarin is bepaald dat zolang volgens het RIVM afstand moet worden gehouden wegens besmettingsgevaar met COVID-19, een deurwaarder niet in persoon "kan" betekenen (conform art. 46 Rv). Dat betekent dat hij meteen conform art. 47 zonder eerst aan te hoeven bellen een exploit mag achterlaten in de brievenbus. Deze wet werkt terug tot 16 maart 2020. Daarmee wordt de bestaande praktijk 'gewettigd'. De Spoedwet vervalt op 1 september 2020, maar deze einddatum kan nog worden opgeschoven.
- De wetgever acht het onder de huidige omstandigheden niet verantwoord voor een deurwaarder om op de normale manier bij mensen thuis aan te bellen om een exploit uit te reiken. Anders dan een pakketbezorger, kan de deurwaarder

niet volstaan met het op de stoep achterlaten van zijn exploot. De deurwaarder moet instructie geven over het exploot. De deurwaarder is ook aanmerkelijk minder geliefd dan de pakketbezorger. Het risico om in het gezicht te worden gespuugd, is voor hem vele malen groter. Dit risico is volgens de wetgever niet aanvaardbaar.

- De wetgever sluit aan bij de praktijk zoals die na 17 maart is ontstaan.

Nieuwe regels voor rechterswissel na mondelinge behandeling **(HR 20 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:472)**

- In deze zaak voert de Hoge Raad een 'meldsysteem' in voor een rechterswissel na een mondelinge behandeling.
- In eerdere rechtspraak hierover, benadrukte de Hoge Raad dat het uitgangspunt is dat een uitspraak die mede gebaseerd is op een zitting in principe door de daar aanwezige rechters moet worden gewezen (HR 31 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:3076). In 2016 introduceerde de Hoge Raad de regel dat een procespartij zélf maar voor uitspraak werd gedaan, moest navragen of er een wissel had plaatsgevonden (HR 15 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:662).
- Dit systeem bleek in de praktijk niet te werken. Een procespartij weet veelal niet wanneer de uitspraak wordt gewezen. Vanaf 20 maart 2020 moet een gerecht daarom zélf melden, dat een wissel plaatsvindt:
 1. Het gerecht dient een wissel vóór de eerstvolgende uitspraak mede te delen aan partijen, met de reden voor vervanging en de beoogde uitspraakdatum.
 2. Belanghebbenden mogen (binnen 2 weken) om een nadere zitting vragen met de nieuwe rechter(s) door wie de uitspraak zal worden gewezen. Wordt niet tijdig een verzoek gedaan, dan worden partijen geacht afstand te hebben gedaan van hun recht op een nieuwe zitting.
 3. Wordt ná 20 maart 2020 na een wissel tóch uitspraak gedaan zónder partijen vooraf in te lichten, dan is die uitspraak in principe reeds op die grond aantastbaar.

Wijziging van partijhoedanigheid **(HR 3 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:587)**

- Een Stichting treedt op als vertegenwoordiger van een groot aantal slachtoffers van de giframp met de Probo Koala in Ivoorkust in 2006, zonder dat deze personen zelf partij zijn in deze procedure. Wederpartij Trafigura stelt dat de Stichting niet-ontvankelijk is, omdat zij niet beschikt over alle volmachten en de vordering onverenigbaar is met art. 3:305a (oud) BW. Trafigura verzoekt om een regiezitting. Vóór deze zitting wijzigt de Stichting haar eis en stelt dat zij optreedt als (claim)stichting in de zin van art. 3:305a (oud) BW.
- Rechtbank en hof hebben de Stichting niet-ontvankelijk verklaard, omdat de Stichting in een andere hoedanigheid is gaan optreden dan die waarin zij haar vordering bij aanvang van de procedure heeft ingesteld.
- De Hoge Raad vernietigt. Uitgangspunt is dat een partij noch door wijziging van eis, noch anderszins in de loop van een procedure in een andere hoedanigheid

kan gaan optreden dan die waarin zij haar vordering bij aanvang van de procedure heeft ingesteld. Dit vloeit voort uit de eisen van een goede procesorde. In deze procedure is echter van belang dat de Stichting in een zeer vroeg stadium haar eis heeft gewijzigd. De wederpartij hield rekening met de mogelijkheid dat de Stichting beoogde ook in de hoedanigheid van claimstichting een vordering in te stellen. Trafigura is aldus door de wijziging niet in haar processuele belangen geschaad. Onder *deze* bijzondere omstandigheden mag van het genoemde uitgangspunt worden afgeweken.

Valt rectificatievordering onder overname geding door curator? **(HR 13 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:416)**

- Een voormalig burgemeester vordert schadevergoeding én rectificatie van publicaties van Bureau Integriteit (BING). Ná het faillissement van de oud-burgemeester, neemt de curator de procedure ex art. 27 Fw over. De rechtbank merkt daarop de curator als eiser aan en wijst de vorderingen af.
- De curator stelt geen hoger beroep in, de oud-burgemeester doet dat wél. Het hof verklaart haar niet-ontvankelijk, omdat zij geen procespartij meer is.
- De Hoge Raad stelt voorop dat alleen een rechtsvordering waarbij een *vermogensbelang* in geschil is, in de boedel valt (art. 25 Fw.) en daarmee in aanmerking komt voor overname door de curator (art. 27 Fw.); hij wordt procespartij in plaats van de gefailleerde, die buiten het geding wordt gesteld. Een rectificatievordering valt niet in de boedel, omdat deze de eer en goede naam van de gefailleerde betreft, en daarom een hoogstpersoonlijk karakter heeft. De curator was dus niet bevoegd deze vordering over te nemen.
- In dit specifieke geval, volgt er tóch geen cassatie. De rechtbank heeft namelijk met een rolbeslissing kenbaar gemaakt dat de curator *het gehele geding* overnam en de oud-burgemeester buiten het geding werd gesteld. Dit oordeel geldt jegens haar als een einduitspraak. Zij had daartegen dan ook binnen de appeltermijn hoger beroep kunnen én moeten instellen voor haar rectificatievordering. Nu de oud-burgemeester dat heeft nagelaten, kreeg die beslissing kracht van gewijsde.

De nieuwsbrief *Civiele Procespraktijk* is bestemd voor correspondenten van de Sectie Cassatie van Ekelmans & Meijer Advocaten en voor andere geïnteresseerden, en verschijnt vier keer per jaar. Een ieder die zich wil abonneren op deze – gratis – nieuwsbrief, kan zich aanmelden op het adres cassatie@ekelmansenmeijer.nl. Ook afmeldingen kunnen aan dit adres worden gericht.

Voetnoten

- [Kamerstukken II 2020-2021, 35 457, nr. 2](#)
- [HR 20 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:472](#); RvdW 2020/405

- [HR 3 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:587](#); RvdW 2020/491
- [HR 13 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:416](#); RvdW 2020/369